Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4 ja 79.
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9–6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Ilmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimisehind postiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt., 6 kuud 340 snt., 12 kuud 6 kr. 75 senti.
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vasta kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 8. (57.) Jõhwis, teisipäewal, 20. jaanuaril 1931. **II. aastakäik.**

„ALUTAGUSE ELU" on oma ajaleht!
Ilmudes kolm korda nädalas maksab leht aastas 6 kr. 75 senti. Üks kord nädalas 2 kr. 50 senti aastas.

Hoiatus-märgid Narwa-jõele.

Kalapüügi ja jäämurdmise auke võib raiuda ainult kõrvalisile kohtadele. — Augud peavad olema aiaga ja kuuseokstega piiratud.

Narwa linnawalitsus juhib üldist tähelepanu makswatele nõuetele, et läbikäidawate teede tarwitamine Narwa-jõe jääd mööda linna piirkonnas on lubatud ainult kohtadel, mis linnawalitsuse ja sadamakapteni ühisel korraldusel eriti kuuseokstega ära märgitud.

Samuti on kalapüügi, weewõtmise ja jäämurdmise augud lubatawad ainult kohtades, mis nii sama peawad äramärgitud ning jääwõtmise augud peawad olema ümber piiratud tarbekorral ka aiaga ühise linnawalitsuse ja sadamakapteni juhatuse järele.

Linnawalitsus palub kõiki kodanikke, kel tuleb Narwa-jõel talwel liikuda või jääd murda, wõimalikkude õnnetujuhuste eemaldamiseks, käesolewat hoiatust silmas pidada ja seaduslikke nõudeid sel alal täita.

Linnawalitsuse korraldusel märgitakse ära läbikäidawad teed okstega kõige lähemal ajal.

Wäljawõte Narwa kaubasadama sundmäärustest (R. T. nr. 137 — 1924 a.) § 86.

§ 86. Talwel wõib weewõtmise, kalapüügi ja jäämurdmise auke teha kõrwalistesse kohtadesse, kust läbikäidawad teed kaugel on, ja ainult sadamakapteni loaga. Jääwõtmise augud peawad augutegijate poolt aiaga ja kuuseokstega piiratud olema.

Selles sundmääruses ettenähtud reeglite rikkumise ning sadamakapteni seaduslikkude nõudmiste mittetäitmise eest wõetakse süüdlasi sadamakapteni poolt wastutusele Wene sead. kogu XI köites 2. jaos § 624 (Kaub. sead.) ning „Riigi Teatajas" nr. 86 — 1921 a. wäljakuulutatud seaduse põhjal rahatrahwide kõrgendamise kohta.

Sunduslikud määrused hakkasid maksma kaks nädalat peale kuulutamist „Riigi Teatajas".

Narwa sadama-komisjoni esimees — **A. Peters.**
Sekretär — **H. Adamson.**
Linnasekretär — **F. Werberg.**

6000 kr. Narva-jõe jää lõhkumiseks.

Linavabrikul igal aastal suured lisakulud. — Jões vesi püsib endisel kõrgusel.

Narwa linawabrikul on läinud maksma tänawu talwel jääpankade purustamine kanalis ligi 600.000 senti. Igal aastal teeb ülemjooksult tulew lõbjak linawabrikule kulu. Wabrikul on iwalwe meeskond kanali suus, kes purustanud lõhkeainetega kanalisse tulewaid jääpanku.

Wabriku walitsus on sunnitud jääpankade lõhkumist ette wõtma, et ära hoida ummistuse tekkimist turbiinide ees. Hõlpsasti wõiks kosele kuhjuda jääpangad, mis muutuksid turbineile kardetawaks.

Praegu on Narwa-jõel jäätate teal. Ainult puusilla juures on kitsas lahtine riba. Lobjaku tekkimine pole enam wõimalik, mispärast weepind on jäänud püsima endisele kõrgusele, s. o. 2 m. 87 sm. üle normaalpunkti.

Peetri valla taluperemees vekslivõltsijaks.

Võttis naabrite allkirjadega Narva pankadest 1500 kr. laenu. Mees vangistati.

Peetri walla talumees, Robert Lewonti, teatas ametiwõimudele, et tema allkiri on wõltsitud 50-kr. wekslil, mis Narwa majaomanike pangas. Narwa kr.-politsei, kes asus asja juurdlema, tegi selgeks, et sama walla taluperemees Johannes K. on wõltsinud Lewonti allkirja. Ta on wõltsitud allkirjadega weksleid paigutanud weel teistesse Narwa pankadesse.

Joh. K. on wõltsinud 16 wekslit 1500 krooni wäärtuses. Ta tunnistas end süüdi ja peale ülekuulamist paigutati weksliwõltsija Narwa wangimajja.

Joh. K. on 42 a. wana, abielus ja 6 wäikse lapse isa. Tal on Peetri wallas wäike talukoht.

Kurtna asunik anti üle Eesti võimele.

Üleandmine oli Potkutowi küla juures.

7. jaanuaril wangistati Nõuk. Wene piiriwalwurite poolt Peipsi järwel Kurtna asunik Albert Lulla, kes ühes hobuse ja koormaga wiidi SSSR'i. Peale wangistamist selgus, et A. Lulla oli SSSR'i piiriwalwurite poolt Eesti territooriumil wahi alla wõetud.

See wangistamise lugu tuli piiri segakomisjonis harutusele ja läinud laupäewal anti SSSR'i piiriwalwurite poolt asunik Lulla ühes hobuse ja koormaga meie ametiwõimude korraldusse. Üleandmine sündis Potkutowi küla juures.

Linnade liidu esindajate-kogu istung Tallinnas.

Narvast ja Jõhvist esindajad Tallinnas.

Pühapäewal oli Tallinnas linnadeliidu esindajate-kogu koosolek. Päewakorras oli 1931/32. aasta tegewuse kawa eelarwe ja uue ehitusseadustiku kawa. Ehitusseadustiku muutmiseks ja täiendamiseks wõeti wastu terwe rida resolutsioone, millised saadeti teedeministeeriumile läbiwaatamiseks.

Pikalt kõneleti weel linnade ja alewite eelarwete ja aruannete nomenklatuuri muutmisest ning alewite lahutamisest maakonnawalitsustest.

Koosolekust wõtsid osa Narwa esindajatena linnapea J. Luts ja linnawolinik P. Ellert, Jõhwist oli koosolekul alewiwanem R. Lepik.

Tollipaanama suurprotsess Tallinnas.

Esmaspäewal algas Tallinnas Eesti suurem kohtuprotsess — Tallinna tolliameti paanama arutamine, kuhu tunnistajatena Narwast sõidab tolliametnikke ja eraisikuid.

Lumi tahab matta turbinide kanale.

Rohke lume saju tõttu on Kreenholmi wabriku kanaleis tekkinud rohkesti lobjakut, mis takistusi teeb turbiinide käigule. Wabriku walitsuse poolt on turbiini restide juures tööliste arwu suurendatud, kes hoiawad ära restide ummistuse.

Linavabrik sai uusi tellimisi.

Jute-töödele on saanud linawabrik wälismaalt rohkesti tellimisi. Praegu remonteeritakse wanu masinaid, mis tahetakse panna käima. Tööliste arwu suurendatakse ajutiselt jute-osakonnas. Osa tööliji wiiakse üle linatöödelt jute-osakonda.

Eelolev suvi tuleb külm.

Wanemb inimesed ennustawad wihmast ja külma suwe. Talw olewat lühike, millele järgnewat sajune ja külm kewade.

Narwa wabastamise päewa

puhul mängis 1. diwiisi orkester esmaspäewal kell 12 kuni 1/2 2 Wõidupuiestikus.

Klawdia Goreva ja Ivan Kireefi võõruselendus.

8. weebruaril esinewad Narwa teatris kuulsad tantsijad Klawdia Goreswa ja Iwan Kireef. Kuulsused on esinenud juure eduga Skandinaawias, Inglismaal, Prantsusmaal, Saksamaal, Belgias j. t. riikides ja igal pool on neile osaks saanud kiitwad arwustused.

Pilettide eelmüük on awatud „Kooli" kaupluses Suurel tänawal ja Wõhma äris Joala tänawal. **Teatribüroo.**

Kõnekoosolek naisseltsis.

Naisliidu sekretär pr. E. Mägi wiibib 18.—25. jaan ringreisul Wirumaal. Narwa jõuab ta 20. jaan., tus esineb kõnega teemile: „Naise lähemaid ülesandeid". Kõne on teisp. õhtul kell 7 naisseltsi ruumes. Rohke osawõtt soowitaw. Samal õhtul 1/2 7 on naisseltsis wõõrakeele kursuste awamine.

Teenija kadus rahaga.

Läinud esmaspäewal ilmus Westerwalli tänawal elutsewa kaitsewäelase abikaasa juure tema endine teenija S. K., kellele andis pr. K. 10 krooni, et ta tooks poest mõnekümne sendi eest kaupa. Teenija wõttis raha ja kadus ühes sellega.

„Lahingu-vendade Klubi" asutamisel.

Aseadm. Joh. Pitkal oli peale „Ilmarise" rahwa-aktust „Narwa poisse" juures kooswiibimine. Otsustati ajutada üleriikline „Lahingu-wendade Klubi". Sinna wõetakse liikmeks ainult neid, kes on wõtnud tegelikult osa wabadussõjast. Õhtul saadeti aseadm. J. Pitka jaama.

Kaitsemaleva nädala tõõkava.

Eelolewa nädala kaitsemalewa õppekawa oleks järgmine: teisipäewal, 20. jaan., 2. komp. I rühmal ilmuda püssidega õppustele ja kolmap., 21. jaan., koguda tehnilisel rühmal kell 7 malewa õpperuumi. Neljap. kell 7 õhtul gaasikomando kaitseliitlastel ilmuda gümn. füüsika kabinetti. 25. jaan. kell 10 homm. patarei kaitsel. koguda kaitsewäe patarei nr. 3 juure.

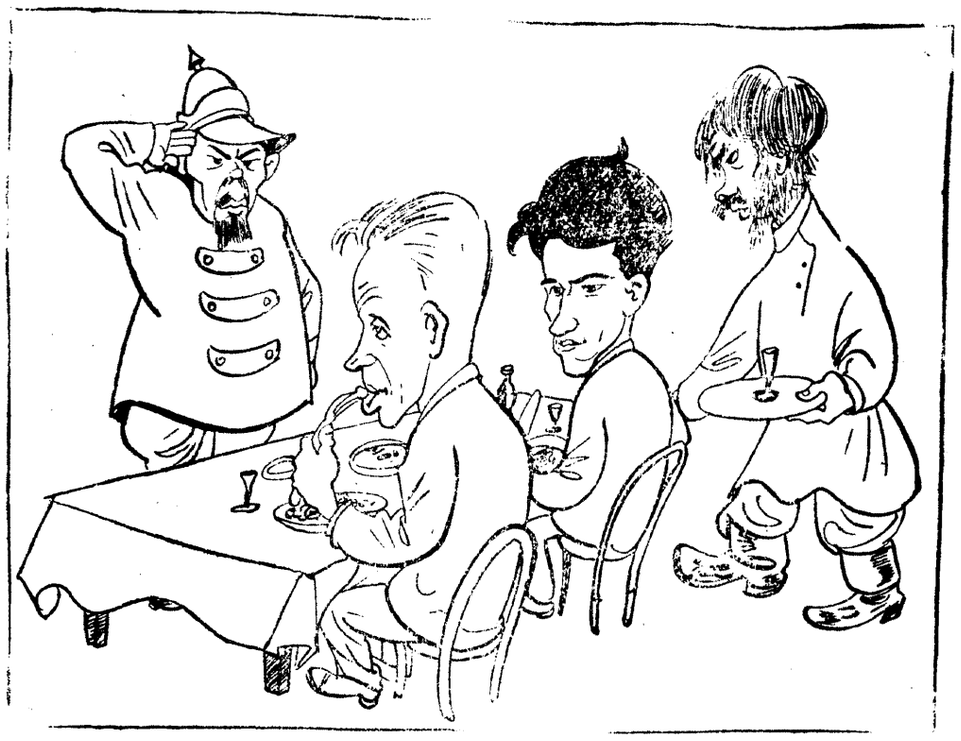
Suurem kalliskivide vargus Berliinis.

Berliinist teatatakse: Hiljaku tuli ilmsiks siin suurem kalliskivide wargus ühel maaalusel raudteel. Kahel Antwerpenist sisserändinud hollandi kaupmehel warastati 30 milj. sendi wäärtuses kalliskiwe. Wargad seni tabamata.

Õlwalwe apteek.

20. jaan. kuni 26. jaanuarini on öölwalwe haigekassa apteegis.

„Noorprohvetite" muljed Nõuk. Venest.

„Küll on aga Venemaal tehnika ja kultuur pööraselt arenenud — söö ja joo nii palju kui tahad ja kõik jumala muidu, — kas tsaari ajal seda oli-"

Kreenholmi kojamees petise küüsis.

Mees kaotas raha, ametikoha ja hobuse.

Paul Nurk, 41 a. wana, Kreenholmi wabriku kojamees, wõttis end ametist lahti ja otsustas hakata puudewedajaks, milline töö enam tasuw. Oli kogunud raha, mille eest tahtis osta hobuse.

P. Nurk kohtas tuttawat Joh. Lindu, 20 a. wana. Wiimane seletas, et tal on teadwusel weohobune, keda wõib osta soodsail tingimustel. Ausameelne kojamees andis noormehe kätte 5 410 senti ja mõlemad läksid siis hobust waatama. Jõuti Peetri agulis ühe maja juure, kus palus poiss Nurka oodata, kuni ta toob tänawale hobuse. Poiss kadus hoowiwärawa taha ja ei tulnudki enam tagasi.

Sündmusest teatas P. Nurk politseile, kes tabas jooksiku. Ta on kohtuwõimude poolt otsitaw; petis toimetati trellide taha. Kojamees jäi ilma aga rahast, ametikohast ja hobusest.

„Miss Sonda"-50-aastane.

„Iludusel" on üks jalg „tsipa" vigane.

Sondas wiibiwa tsirkuse trupi „Kongo" korraldusel oli läinud pühapäewal kohalikus rahwamajas iluduskuninganna walimise ja kroonimise aktus. Peale eeskawa nummerdati ära kõik Sonda preilid ja prouad. Walimine oli kinnine ja sellest wõtsid osa kõik peolised.

Häälte lugemisel selgus, et 78 häälega tuli esikohale 50-aastane pr. S., kes pärit Mustweest. Sonda „iluduskuninganal" on „tsipakene" üks jalg wigane ja muidu wälimuselt ka õige „armas". „Miss Sondale" anti üle suur tort, mille ta kinkis edasi spordiseltsile.

Kahula mälestas M. Keremanni.

Koolimaja jäi kitsaks kuulajaile.

ÜEMÜ Kahula osakonna poolt korraldati pühapäewal, 18. jaan., mälestusaktus Mihkel Keremannile, kes langes 1905. aastal karistussalkade ohwriks.

Awakõne pidas W. Mustel, kes tähendas, et ohwrid kohustawad meid noori mälestama neid, kelle elu on antud parema tulewiku pandiks. Kahula küla andis ohwriks Mihkel Keremanni isikus.

Küla elanike poolt mälestati langenut püstitõusmisega. Kohalik muusikakoor mängis „Ligemal, Jumal, sul".

Pikema ülewaate andis 1905. aasta Jõhwi sündmustest ÜEMÜ Kahula osakonna esimees Joh. Hannus.

Mihkel Keremann lasti maha ilmsüütult. Tema pidi oma elu andma küla eest, sest rendilepingule kirjutasid alla kogu küla taluperemehed. Wallawanema õhutamine siin ei olnud sugugi mõõduandew.

11. jaanuari õhtul kella 10 paigu lasti wallawanem Külapea talu õuel maha. Talu ümber pandi walwepostideks madrused, et kohalikud elanikud ei pääsenud laskmist takistama. Kes mahalaskmise juures on olnud isiklikult, teawad tõendada, et ohwer wõtnud surma wastu rahuliku palwega.

Leinaaktus lõppes kell 16.

Teisipäeval, 20. jaanuaril.

TALLINN 15,30 *päevauudiseid.* 15,45 *ajanäitaja öiendus ja kuni* 16,30 *grammofonimuusikat.* 18,30 *teateid ja grammofonimuusikat.* 18,50 *päevauudiseid.* 19,00 *Saksakeele tund — lektor dr. Schreinert (ülekanne Tartust).* 19,30 *dr. Fr. Paas: Abielu nõuandest.* 20,00 *ilmateade Tartust.* 20,05 *kontsert, juh. md. A. Krull — ooperi ja balleti muusikat: Cherubini — avamäng oop. „Ali-Baba". Snöek — divertisment „Baleriini armastus". Wagner — Waldweben. Halévy — balletmuusika oop. „Juuditar". Urbach — fantaasia Meyerbeer'i motiividel. Gounod — balletmuusika oop. „Faust".*

„Alutaguse Elu"
toimetavad kõige paremad ajakirjanduslikud jõud provintsis. Kaastöölised kõigis keskkohtades, Kohtla-Järvel, Mäetagusel, Kuremäel, K.-Jõul, Püssis, Iisakus, Narvas.

Wereohwrid kohustawad.

„Põhja Eestile“ kirjutanud kind. A. Tõnisson.

Juba kaheteistkümnendat korda mälestab palju rõõmu- ja murepäiwi näinud Narwa seda ajaloolist silmapilku, millal ta oma pika iga kõige wiletsamast olukorrast — kommunistide piina- ja hirmuwalitsuse alt — wabanes.

Narwa wabastamisel ja tema aastapäiwi kestnud kaitsmisel wabadussõitlustes on Eesti kaitsewägi suurel määral oma jõudu pingutanud ja rohkeid **wereohwreid** toonud. Sellega on ta ennast Narwa saatusega jäädawate sidemetega köitnud. Narwa rõõmud on tema wabastajate rõõmud ja Narwa mured tema kaitsjate mured. Siinsed kodumaakaitsjad jälgiwad igat Narwa hingetõmbet ka rahuaja olukorras elawa huwi ja tähelepanuga.

Rõõmuga konstateeribes Narwa üldist arenemist, edenemist ja kohanemist waba Eesti ema rüpes, tahaks selle tähtsa ajaloolise, strateegilise ja majandusliku keskkoha wabastamise tähtpäewa puhul stiski ära märkida mõnda wõõrastawat nähtust, mis seni kaitsewäelastele walusalt silma torkab, wabastamisel toodud wereohwritega kuidagi ei sobi ja hoolimata möödunud aastatetõstnast jonnakalt edasi kestab.

Ma mõtlen kõige pealt siinset keelt.

Narwa keele üle on palju pahandatud ja awalikult räägitud. Nähtawasti on kõigest selleşt wähe olnud.

Rahwa paljukordse enamuse keel, ajalooliselt, kultuuriliselt ja riikliselt peaks siin walitsema õigustatud keel, eesti keel pole Narwas seni ajani suutnud ennast määriliselt maksma panna ja sellasele aukartust äratawale kõrgusele tõusta, mis temale, kui maa-, rahwa-, ja riigikeelele igasuguste õiguste ja kohustustega määratud.

Narwas kuuldub ikkagi weel wõõraid keeli märksa rohkem, kui see siinsete muulaste wäikese arwuga õigustatud.

Narwa muulaste seas leidub seni ajani sarnaseid, kes eesti keele peale ülewalt alla waatawad, seda ignoreeriwad, ära õppida ei taha, muutunud olukorraga ei arwesta ja igawesti möödunud aegade waatewinklist rahwusi ja keeli hindawad.

Eriti imelik on asjaolu, et Narwas meie oma inimesed kaasa aitawad wõõraste keelte lewinemisele. Puhtawereliste eesti inimeste seas leidub weel praegu sellaseid abielupaare ja perekondi, kes emakeeleşt wähematki lugu ei pea, kellel kodukeeleks wõõras keel ja kes igal juhusel wiibimata walmis on muulastega wõõrast keelt kõnelema. Isegi siis, kui muulased eesti keelt waldawad. Need eesti rahwusest inimesed, abielupaarid ja perekonnad aitawad tunduwalt kaasa wõõraste keelte ebanormaalselt laiale tarwitamisele ja mõjule.

Wiimane aeg on sarnastel eesti inimestel, eriti perekondadel, wildakuid waateid ja harjumisi rewideerimisele wõtta. Wastasel korral ähwardab neid tulewikus naelutamine awalikku häbiposti.

Eesti keele põlgajate pärast pole kaitsewägi mitte wõidelnud ja oma werd walanud.

Ja sellase Narwa pärast üldse mitte, kus 12 aasta jooksul pole suudetud eesti keelt wäärilisel määral äraõppida.

Saadagu ometi kord aru, et geograafiliselt, ajalooliselt, kultuuriliselt ja rahwuselt Narwa pole mitte iba, waid lääne linn, eesti linn, ja et eesti rahwas on siin peremees ja eesti keel peab siin walitsema!

Edasi paistab kaitsewäelastele wäga imelikuna mõne siinse ringkonna demonstratiiwne loidus riigi julgeoleku alal.

Narwa asub idaraja wahetus läheduses. See asjaolu paneb kohalikkudele meeskodanikkudele peale eriliselt tähtsa walmisoleku kohustuse. Suur osa kodanikkudest saab sellest kohustusest täiel määral aru ja kuulub wabatahtlikult ning heameelel wastawasse seltskondlikku organisatsiooni, kaitse liitu, kelle ülesandeks on iga silmapilk walmis olla — maa ja rahwa julgeoleku kaitseks relwaga wälja astuda. **Imelikul wiisil leidub aga Narwa piirkonnas sellaseid rahwarikkaid pesi, kus neist tähtsatest riigikodaniku kohustustest teadagi ei taheta ja kaitseliidust eemale hoidutakse. Seal, rohkearwuliste ja igati töömõistate noorte meeste asukohtades, elatakse nagu riik riigis, ainult oma ette ja oma huwidele.**

Eesti sõdur ja kaitseliitlane seistu nende rahuliku ja muretu elu walwel...

Et Narwa piirkonnas, ida raja wahetuses läheduses, sarnased kohustusmuretud riigid riigis tekkida ja elutseda wõiksid, ka selleks pole kaitsewägi 12 aasta eest Narwat wallutanud ja tema pärast hulka werd walanud.

Riigi rajal peaks kõik meeskodanikud riigikaitse muredest osa wõtma ja neist muredest järgnewaid kohustusi ühistel alustel ilma erandita kandma, mitte ainult sunduslikus kaitsewäeteenistuse korras, waid ilmtingimata ka wabatahtlikus kaitseorganisatsioonis, kaitse liidus!

Tahan loota, et eesõigustatud ja muretud pesad, mis Narwas sellel alal seni püsinud, juba lähemas tulewikus oma seisukohad kõige tõsisemale kaalumisele wõtawad ja wabatahtlikult neid kaitsekohustusi täitma asuwad, mis seni peamiselt Eesti rahwusest meeste ja ka naiste kanda olnud.

Siis kaob ka see põhjendatud, kuid soowimata meelekibedus, mis kaitsewäelaste hinges ennast eriti teriwalt just Narwa wabastamise tähtpäewal tunda annab.

A. Tõnisson,
kindralmajor,
1. diwiisi ülem praegu ja
wabadussõjas.

„Uus Talu“ № 1.

Ilmus trükist „Uus Talu“ nr. 1 — 1931. a. Tähtsamad artiklid: Märkmeid talwise karjasöötmise kohta—Th. Pool; Klogrkaltsium — rahiidi ja jalutuskjäämise arstimiseks ja ärahoidmiseks — L. Voltri; Segafosfaat, fosforiit ja superfosfaat — A. Nõmmik; Rohkem ja paremat sõnnikut — K. Liidemann; Söögikartuli kaubandus tuleb ajakohasemalt korraldada — G. Voitka; Eesti põllumajanduse tasuwus — 1929/30 a. — T. Kind; Ilupuud taluümbruse kaunistajatena—B. Haller; Tarwitajateühingute seisukord wiimaste andmete kohaselt — T. Enders; Perenaistele; Hoidugem üheküljest toitmisest — O. Madisson ja palju muid kirjutusi.

NARWA AUSTAS WABASTAMISE PÄEWA.

Ennenägemata rahwamurd „Ilmarise“ rahwa-aktusel.—Kõnelesid Joh. Pitka, A. Bachmann j.t.

Austusawaldused aseadm. Joh. Pitkale.

Narwa wabastamise 12. aastapäewa puhul oli pühapäewal kell 5 p. l. e. s. „Ilmarises“ rahwa-aktus. Aktuse awas linnapea abi A. Bachmann, kes tähendas, et tänane päew on eriti tähtis Narwale, sest meie hulgas wiibib aseadm. Joh. Pitka, kes isiklikult juhtis desantwäeosi Narwa wabastamisel.

Kõnepuldi taha astus Joh. Pitka, keda terwitatakse kestwa kätteplaginaga. „Täna, 12. aasta eest“ tähendas Joh. Pitka, „jõudsid Narwa „Narwa poisid“. 17. jaan. 1919. a. pidime saatma laewadelt desjandi maale, kuid kartsime N.-Jõesuus asuwat patareid. Udria rannas saatsime maale 200 meest. Laagna mõisa juures oli punawägedega kokkupõrge. Lõime need tagasi ja desjantwäeosa jatkas rünnakut Narwa poole. Miiniristleja „Lembit“ sõitis wahepeal N.-Jõesuu alla, et hakata pommitama alewit. N.-Jõesuu lähedal sõitis laewale wastu lootsipaat walge lipuga. Selgus, et punawäed olid põgenenud juba üle Narwa-jõe. Otsekohe sõitis „Lembit“ Narwa-jõkke.

Wäesalgad läksid maale Riigtl. „Narwa potsid“ koos soomlastega tungisid põhjast linnale peale. Pool tundi hiljem, umbes kella 5 paigu, olid punawäe wiimased jäänused juba üle jõe kihutatud ja Narwa oli jälle waba.

12. aastat oleme rahu maitsenud, 12. aastat ülesehitawat tööd teinud. Wõibolla pole meil kõik tööd hästi õnnestanud, kuid meil peab olema usku ja kannatust, siis paranewad olud ning meie wõime wastu minna helgemale, päikesekülläsemale tulewikule, täis paremaid lootusi ja usku. Soowin teile südamest õnne lugupeetud Narwa kodanikud teie linna wabastamise 12. aastapäewal. Raugemata tahet ja edu teie edaspidises töös ja tegewuses.“

Kestwa käteplagina saatel lahkus hallpea lahinguweteraan kõnepuldi tagant ja teda asetab dir. Pitsar, kes terwitusi ütleb aastapäewa puhul „Ilmarise„ seltsi poolt. Narwa weteraanide nimel ütleb weel terwitusi kpt. R. Rubach. Temale järgneb linnapea abi A. Bachmanni kõne. Ta märgib ära linna arenemise peale sõja aastaid. Leiab, et nurisemiseks pole mingisuguseid põhjuseid, sest meil, Narwas, on wäärtusi: Narwa kosk, weeteed, kuurordi lähedus, mis kuulutawad ette suurlinnaks tõusmist.

Narwa linna-omawalitsuse nimel terwitab A. Bachmann aseadm. Joh. Pitkat, Narwa kodanikke ja „Narwa poisse“. Kõne lõppedes mängis orkester hümni.

Aktusele oli tulnud umbes paar tuhat inimest. Saal oli wõimatuseni täis kiilutud, samuti rõdu ja isegi jalutusruum. Umbkaudse arwamise järele wõis aktusel olla 2000 inimest, milline arw on — Narwa aktustel ennenägematu.

Pidulik Jõhwi Malewkonna aastapäev.

Kindr. A. Tõnisson külalisena. — Juubilarile rohkesti tervitusi.

Jõhwi malewkonna 6. aastapäewa pühitsemine pühapäewal kujunes Jõhwile suursündmuseks. Aastapäewa aktuse awas malewk. päälik kpt. Tomberg, kes ära märkis Jõhwi malewkonna tähtsuse just tema strateegilisel seisukohal asumisel.

Külalisena wiibis aktusel kindr. A. Tõnisson, kes oma kõnes tuletas meelde wabadussõja raskemaid momente ja nimelt tol ajal oli kaitselidu tegewus wäga kõrgelt hinnatud.

Kõneles weel Jõhwi garnisoni ülem kol. Koch ja propaganda päälik Timusk. Wiimane peatus Jõhwi malewkonna asutamise päewade juures. Ta tuletas meelde weel neid esimesi kaitselittlasi, kes 16. jaan. 1919. esimestena tungisid Jõhwi. Publik saalis lakkamatult selle peale aploadeeris. Aktusele järgnes pidu, mis kestis hiljaööni.

Walitsus wõttis wastu eelarwe.

Wabariigi walitsus wõttis wastu riigi 1931/32. aasta eelarwe tasakaalus 85 milj. 175.730 krooni. Korraline eelarwe sellest on 80.668.519 kr. ja erakorraline 4.507.211 krooni. Eelarwe ülekuuis osis tegi majandusminister ümberpaigutusi.

Läinud aasta kaubandus passiiwne.

Laupäewal walmis riigi statistika keskbüroo kokkuwõte läinud aasta wäliskaubanduse kohta. Kokkuwõte näitab, et wäliskaubandus on 1.965 kr. passiiwne.

Miks on wõõrdunud tänapäewa noored kirikust.

Läinud reede õhtul oli Ü.E.N.Ü. omawaheline waielusõhtu „Põhja Eesti“ ruumes, teemile: „Kas on mees ja naine ühewäärsed?“ Pika waieluse järele tuldi ühisele otsusele, et mees ja naine ei saa ega tohigi olla kunagi ühewäärsed. Neile on mõlemile looduse poolt antud eriülesanded, mis lahutab kaht sugupoolt nii kaua, kui püsib maailm. Järgmine waielusõhtu on neljapäewal „Põhja Eesti“ ruumides teemile: „Miks on tänapäewa noored wõõrdunud kirikust?“

Läti upub lumme.

Riiast teatatakse: Ligi nädalapäewad on Lätis möllanud lumetorm. Kuramaal takistab lumi isegi raudteerongide liikumist.

Wene kuld Saksamaale.

Riiast teatatakse: Laupäewal jõudis kullasaadetis Moskwast Riiga. Üldse tuli 116 kastitäit kuldrahasid; iga kast kaalub umbes 2 puuda. Kuld saadeti GPU meeste tugewa walwe all Berliini.

Rukki-ost otsustatud.

Seekord ostetakse 10.000 tonni. Rukki-ost algab 22. jaan. — Tartus ja Rakweres.

Wiimasel wabariigi walitsuse koosoleku wõeti wastu teistkordse rukki-ostu kawa ja määrati kindlaks ostu alguks 22. jaanuar. Rukist wõetakse wastu kogusummas 10.000 tonni. Kõigilt põllupidajailt, kellel on õigus rukist müüa kuni 30 pd., wõetakse ära kõik rukis. Teistelt wõetakse ülemmääraga 75 puuda. Seega tuleks kokku 8.500 tonni. Ülejääw osa, 1.500 tonni, wõetakse seemnewilja- ja ikalduslaenu wõlgade katteks.

Ostmine algab esijoones Tartus ja Rakweres. Hinnaks määrati 16 senti kilogr. Kokkuost kestuks umbes kuu aega. Rukis paigutatakse Tallinna ladudesse, kuna wäike osa jäetakse neisse linnadesse, kus on wäljawaateid kiireks realiseerimiseks. Rukist ostetakse kokku riikliku aparaadi ja eraettewõtete kaudu. Rukki-ostu alla läheb raha tarwis 1.850.000 krooni ja eraettewõtetelt riigi arwele antawa rukki alla kuni 1.400.000 kr. Wastaw krediit on juba olemas.

Ärevus raharingkonnis raugenud.

Vastutustundetumad laimujuttude levitajad võetakse vastutusele.

Kommerts-panga krahhi järele hakati üle Eesti Krediitpankadest hoiusumme wälja wõtma. Pikalaenu panga teadaanne aga rahustas hädaldajaid ja juba laupäewal toodi Krediitpanka enam raha, kui wõeti wälja. Siin on muidugi rahunemise põhjuseks, et riik andis oma garantii.

Ärewat meeleolu kasutasid paar isikut Tallinnas, kes lewitasid Krediitpanga ruumes ebaõigeid teateid uuest pangakrahhidest. Laimujuttude lewitajad wõetakse wastutusele.

1000 wagunit kaeru Eestisse.

Nõuk. Wene hakkab oma wiljaga Eestit uputama.

Wiimastel päewadel on hakanud tulema Nõu. Weneşt suuremal arwul kaeru Eestisse. Wene kaubandus-esinduse ametnikud rentisid Tallinna „Dwigatelis“ isegi mitu laoruumi, milliseid kawatsetakse täita wene kaertega.

Wenelastel on kawatsus Eesti kaudu transiidina läbi wedada 1000 wagunit kaeru. Nad paigutawad wilja ladudesse, kust nad selle alles hiljem edasi saadawad. Kuhu wenelased kaerad edasi müüwad, on esialgu teadmata.

„PÕHJA EESTI“ telefoni nr. on 2-11.

Karl XII teekond Pärnust Narwa a. 1700.

„Põhja Eestile“ ja „Alutaguse Elule“ kirjut. mag. A. Soom.

11. oktoobril jõudis Rakwerde maanõunik Rehbinder, kes oli üks Rakwere moonamagasini eest hoolitsejaid. Seal leidis ta koos küll tublisti terawilja, kuid ainult 50 tündrit jahu. 18. oktoobril leidsid maanõunikud Rakweres, et küüthobusteşt suur puudus on. Nad soowisid, et Harju- ja Läänemaalt igalt ratsateenistuselt wähemalt 2 küüdimeest määrataks ja need sõjawäge läbimarsşil jälgiksid, sest Alutaguse kihelkonnad olewat waenlase poolt tühjaks rüüstatud ning küüte olewat sealt raske saada. Maanõunikud Tallinnas wastasid, et olewat täiesti wõimatu Harju- ja Läänemaalt saata Rakweresse küüthobuseid. Kuna Läänemaalt wõetawat igaşt kihelkonnaşt 1000 küüti ja Wigalaşt koguni 2000, siis pidawat neist suuremad Wirumaa kihelkonnad: Haljala, Rakwere, Kadrina, Wiru-Nigula, Wäike-Maarja, Simuna ja Wiru-Jaagupi suutma anda wähemalt sama palju.

Kuulda saades Rootsi wägede lähenemiseşt, asusid wenelased wahepeal agaralt tegewusse, et neid takistada Narwa alla tulekul. Wene rüüstesalgad olid maad rüüstades Rakwerest wälja jõudnud. Kahtlemata olid need päewad sealsele moonamagasinile kriitilised. Wenelaste Rakweresse sisetungimine ja wiljamagasini häwitamine oleks wõinud Rootsi wäeosade Rakwerde koondamist täiesti halwata. Wenelased rootslaste õnneks leppisid ainult Rakwere ümbruse laastamisega. Nad suutsid seega takistada moona wedu ainult Rakwere lähemast ümbruseşt. Rakwere linna wallutades oleks wenelased aga rootslaste Narwa alla tungimist mõneks ajaks edasi wõinud lükata.

Wäeosade läbimarsşimine kestis 3—4 nädalat. Kogu see aeg olid kohalikud talupojad alaliselt küüdis. Osas mõisas ei olnud 4 nädala jooksul ühtegi hobust ega härga kodus. Alles nowembri keskel lõppes läbimarsşimine Pärnu-Tallinna teel. Tallinna-Rakwere teel jatkus see weel hiljemini, sest Tallinna komandeeriti ka hiljem Rootsist tulewad wäeosad. Ka Soomest toodi sinna wäeosi.

Kõik Rakwerde koondatud wäeosad majutati ümbruskonda. Ratsawägi paigutati seejuures peamiselt Rakwereşt ida poole ning jalawägi — lääne poole. Rakwere oli määratud seega Narwa operatsiooni baasiks. Sellepärast hoolitseti ka suuremate wiljatagawarade siia kogumise eest. Ometi selgus, et magasin hoopis halwemas seisukorras oli, kui loodeti. Osalt takistasid wenelased wilja wedu, osa süüdi tuli aga operatsiooni kawa muutmise arwele kirjutada. Lisaks takistasid porised teed edukat juure wedu.

Weel enne, kui kõik Narwa operatsiooniks määratud wäeosad kohale jõudsid, andis kuningas käsu edasiminekuks. Rakwereşt Narwa poole minewate wägede suuruse üle saame wäga mitmesuguseid andmeid. Mõned allikad mainiwad 8000, teised 18.000 wõi koguni 25.000 meest. Rootsi uuemate kindralstaabi uurimuste järgi oli rootslastel Laagnas jalgwäge 21 pataljoni 5889 mehega, ratsawäge 47 kompaniid 4314 mehega ja kahurwäge 334 meest 37 kahuriga, seega kokku 10.537 meest ja 37 kahurit. See arw on kõige usutawam, sest siin on ära kasutatud kõik Rootsi arhiiwides leiduwad andmed. Protsentuaalselt koosnes Rootsi wägi: 50% Rootsist toodud wäge, 41,8% Soome wäge ja 8,8% Eestimaa wäeosi. Wiimased koostusid ainult ratsawäelasteşt, kokku 900 meest.

Nagu nägime läks Karl XII oma wägedega Rakwereşt õige pea Narwa poole edasi ilma Tallinna all maandunud Soome wäeosi järele ootamata. Selleks oli tal täieline põhjus, sest Tallinnaşt oleks umbes 2 nädalalise ootamise järgi ainult umbes 2000 meest Ilsa wõidud saada. Selle waheaja kestel oleksid aga halwasti warustatud Rakwere moonamagasini tagawarad lõppeda wõinud, milline asjaolu Narwa operatsiooni hoopis küsitawaks oleks wõinud teha, sest juurewedu arenes wäga aeglaselt. Teiseşt küljest kartis kuningas wiiwitada Narwa seisukorra pärast. Kuulu järele pidi Wene wägi suur olema. Sellisele wäele ei oleks linn kaua wastu suutnud panna. Sellepärast tuli kiirustada.

Rootsi sõjawäe edasiminek Rakwereşt Narwa alla algas 13. now. hommikul. Et sõjawäel edasiminekuks wähe küüte oli, jätsid sõdurid ülemuse käsul kõik ülearuse kraami maha. Taludest ja mõisaist, kuhu nad olid majutatud, teele asudes sundinud sõdurid kõiki talupoegi ja hobuseid endaga kaasa tulema. Koguni Rakwere moonamagasini tulewaid moonawankrid peeti kinni ja sunniti kaasa minema. Esimesel päewal jõuti Pada mõisa, kus öö ja järgmine öö puhati. Pada ümbruses nägid Rootsi sõdurid esmalt Wene rüüsteretke jälgi. Kui 15. nowembril edasi mindi, kardeti waenlasega kokkupuutumist, kuid päew möödus rahulikult. Järgmine öö puhati Aa mõisas. Purtse jõest üle minnes muutus ümbrus kordkorralt õudsemaks. Sõja jäljed olid selgesti näha. 16. peatus wägi Aa mõisas, sest taheti wenelaste sõjakohtade üle selgusele jõuda. Selleks saadeti 600 ratsa- ja 300 jalgwäelast maad kuulama.

Juba Aa mõisas tuli toidumoona puudus kätte. Kuningas saatis moonamuretsejaile Rakwerde kõwad käsud: wilja wõetagu sealt, kust aga üldse leida on ja saadetagu kiires korras wäele järele. 17.-dal jatkati edasiminemist kolmes kolonnis. Umbes penikoorma kauguşel Pühajõe ülekäigu kohaşt kohtas Maydelli eelsalk wene moonamuretsejaid, kel tugew kaitse kaasas oli. Wiimaseid aeti laiali. Teisel pool jõge asusid wenelased küll wastupanule, kuid siis tõid rootslased 6 wäljakahurit esile ning sundisid wenelasi põgenemisele. Sellega olid tähtsad Pühajõe seisukohad kergesti kätte saadud.

Pühajõel ööbisid rootslased lääne poolsel kaldal. 18. now. asuti jälle teele. Pühajõe sild oli terwe. Ohtuks Sillamäele jõudes mindi üle jõe ja asuti lageda taewa alla öökorterisse. Siin andis moona puudus Rootsi wäes end juba terawalt tunda. Mõnede teadete järele olnud hobuseid ja osa lehmi juba teist ööd ilma moonata. Wahepeal ei olnud aga uut moona järele saadetud.

Wiimane osa marsşist teostus raskeis oludes, sest peale toiduainete puudus ka peawari. Kõik majad olid wenelaste poolt maha põletatud. Laagrisse jäädi porise maa peale. Halwem oli lugu, kui sadas, näiteks 18. nowembril. Kõige wiimane peatus oli Rootsi wäel Laagna mõisas. Siin puhati wiimane öö enne lahingut. Mõis ise oli maha põletatud ning sõdurid magasid lageda taewa all.

20. nowembri hommikul kell 6 mindi Laagnaşt Narwa peale edasi. See wiimane 1½ penikoormat marsşist teostus eriti raskeis oludes, sest toidumoon oli täiesti otsas ja Rakwereşt teostus järelwedu wäga wisalt. Olid ju Rakwere tagawaradki napid. Narwa poole liiguti kolmes kolonnis. Et juba samal päewal lahing oli, polnud sõjawäel teele asudes sugugi teada.

Narwa alla jõuti kell 10 hommikul. Nagu eelmisel õhtul Laagnasse jõudmisel, nii anti ka nüüd Narwa garnisonile märku kahekordse kogupauguga, millele Narwaşt samuti wastati.

Lahingu käigu kirjeldus ulatub juba keäsolewa ülewaate raamidest wälja. Siin on püütud ainult kirjeldada Rootsi sõjawäe rohkem, kui kuu pikkuşt teekonda Pärnust Tallinna ja Rakwere kaudu Narwa alla. On selge, et sõdurid Narwa alla jõudes pikaşt teekonnaşt wäsinud olid. Lisaks sellele jõuti Narwa alla poolnälginult. On tõesti ime, et see wägi suutis palju suuremat waenlast wäga otsustawalt lüüa. Esitatud näiteşt ilmneb õige kujukalt selleaegse sõjapidamise pearaskus — mehaaniliste liiklemisabinõude puudumine. Meie päiwil sünnib wõrdemisi suurte wägede transport õige kiirelt ning sõdurid wõiwad wäeliinile ilmuda wõrdlemisi wäljapuhanutena. Ei ole ime, kui kuuleme, et wanalajal sõjategewus harilikult sügisel seisma jäi ja alles kewadel uuesti alustati. Narwa lahing teostus juba wõrdlemisi hilisel aastaajal. Kohe Narwa lahingu järgi aga jäi Karl XII oma wägedega Laiuse ümbrusse talwekorterisse, kust alles kewadel sakslaste wastu marsşis. *Mag. A. Soom.*

LÕBUS KOOSOLEK JÕHVI ALEVIVOLIKOGUS.

Volikogu ei saa omale juhatajat. Maksumäärad kinnitati. Viin päevakangelane.

Koer, kes käib oma penist sõpra Jõhvis külastamas ja kes sai selle eest au arutusele tulla tarkade alevivolinikkude ees.

15. jkp. oli Jõhwis jälle alewiwolikogu koosolek kokku kutsutud. Juba koosoleku eel wõis märgata, et pole ikka weel waibunud need järelkajad wõitlusest alewiwalitsuse ümber: wolinikud seletawad üksteisega gruppides, ärewad nõod mitmel ees. Kaua aja tagant ilmub wolitokku ka wolinik J. Pertens, kuna selle wastu puudub end. alewiwanem A. Käbin, kes haige. Koosoleku awab wolikogu juhataja H. Lill. Kõigepealt kannab alewiwanem R. Lepik ette rida teadaandeid alewiwolikogule, muuseas seda, et maawalitsus nõuab

1929/30. a. aruande wastuwõtmist.

Nimetatud aruanne on selles suures segaduses ikka weel wastu wõtmata. Ja nüüd ei saa ka seda teha, sest nüüd pole jälle täiekoosseisulist rewisjonikomisjoni, kes ta läbi waataks. Jõhwi wolikogule juba tuntud ärew meeleolu saabub, kui

asutakse walima wolikogu juhatajat 1931 a. peale.

Kandidaatideks seatakse üles J. Pertens ja senine juhataja H. Lill. Pingunenud waikuses oodatakse tagajärgi, mis peagi tulewad:

mõlemad läbi kukkunud.

Tähendab, samasugune jant, kui mööd. aastal oli alewiwalitsusega. Jõhwi alewiwolikogu wõib lõpuks jonniajamise oskuse peale wõtta patent. Et seda jonni ikka hästi mõistetakse, näitas järgmine päewakorra punkt: rewisjoni komisjoni waltmine. Siin ei seata kandidaate üles. Alewiwanem Lepik teatab, et kui wolikogu komisjoni ei wali, esitab walitsus aruande wahetult wolikogule. Lisab poollõbusalt weel juure, et temal weel parem, kui komisjoni ei ole ja keegi ei saa tema järgi rewideeriba. Seal põrutab wol. Oden, et enne komisjoni ei walita, kui

üks Treilmannidest astugu tagasi.

(Üks Treilman on teatawasti alewinõunik, teine rew. komisjoni esimees, õde ja wend). Sedasama toonitawad ka töötarindlased-wastasrindlased, korralikumal toonil muidugi, kuid Odeni põrutamisest jäänud muige jäi tükiks ajaks püsima. Sama asja kohta oli maawalitsus teatanud, et kuigi seadused ei keela olla õel ja wennal nõunik ja rew. komisjoni liige, oleks hea kui üks asjaosalisist tagasi astuks. Seletatakse natuke aeg, kuid suuweskid käiwad tühjalt ja alles järgmine päewakorra punkt annab wäikese tulemuse: nimelt walitakse ära alewiwanema ettepanekul 5-liikmeline tuluhindamise komisjon. Sinna said: J. Pertens, A. Schmidt, A. Abelow, J. Oden ja J. Kriis.

Suured rääkimised tulewad arupärimisel wiinaküsimuse üle. Nimetatud küsimus wõeti päewakorda koosoleku alul. Alewiwanem R. Lepik annab pikema ülewaate asjakäigust: wiinaladu ei saanud alewiwalitsus omale wõtta, sest polnud wastawat garantiid maksudewalitsusele sisse anda. Selle seletusega lepitakse. Sõda tõuseb, aga küsimusel, miks wiinapoodi alew omale ei wõtnud. Alewiwanem teatab, et hinnad olid sedawõrd madalad, et alewiwalitsus ei oleks tulnud omadega wälja, eriti nüüd, kus wiinajoomine on wähenenud ja ümbruskonda tuleb 5 wiinapoodi. Sama seletab ka H. Lill: ladu ja poodi oleks koos wõinud küll pidada, aga pood eraldi ei tuleks wälja. Siis kandub waielus isiklikule pinnale, süüdistatakse alewiwolinik Willersi, et tema ka wiinapoe üks tahtja oli. Weelkordselt wõtab sõna alewiwanem R. Lepik, kes märgib ära asjaolu, et nüüd, kus kujunenud olukorras ka kõrgemate hindadega wiinapoest alewiwalitsus midagi ei oleks teeninud, tehakse nii suurt kisa, aga waremalt, kus wiinapood ainukese omasugusena tõesti midagi sisse tõi, oldi wait ja loowutati ettewõte eraettewõtjale. See on juba saatuse poolt määratud, et kui Jõhwi wolikogus midagi tarka on waja öelda wõi ette panna, siis peab seda Oden tegema. Ja nüüdki tuleb Oden kõwa häälega wälja ja teatab, et wiinaküsimuse pärast ei saa tema alewiwalitsust usaldada ja sellepärast tuleb alewiwalitsusele awaldada umbusaldust. Wolikogu juhataja ei pane seda hääletuse alla, Oden teeb protestikisa, saab märkusi ja üldise lõbusa meeleolu all lõpeb see päewakorrapunkt.

Rahulik on koosolek jälle 1931/32 a. maksumäärade arutamisel. Alewiwanem loeb need ette ja wolikogu kinnitab nad alewiwalitsuse poolt esitatud kujul. Maksud on tänawu täpselt sama suured kui möödunudki aastal, ainult naturaalkohustuse maks äridelt on tehtud pealetulnud teedekapitali maksu tõttu wiis korda wäiksemaks.

Wahepeal, waheajal, peab alewiwalitsus wäikese koosoleku ära ja siis tuleb päewakorra lõpuosa: mitmesuguste maksude kustutamine. Siin tekkib naljakas asjake, mis teeb lõbusa meeleolu. Alewiwalitsus soowitab mitte kustutada Ed. Parbu koeramaksu, kuid hiljem selgus, et paluja koer oli ketikoer, kes maksu alla ei käi. Koosolekul teatatakse, et see teine koer, keda maksustada tahetakse, elab Parbu seletuse järgi hoopis Sakal ja käis ainult Jõhwis wõõrsil. Üldise naeru all kustutakse ka wõõrsilkäiw koer maksust ja wolikogu juhataja H. Lill lõpetas koosoleku, mis algas 1/4 9, kell 11 õhtul. End. alewiwanema haiguse tõttu, kes ei saanud koosolekule tulla, jäi päewakorrast ära läbiräägimisi rewisjoni komisjoni protokolli üle. Publikut oli rohkelt. Koosolek lõppedes kestusid seletused weel kaua. Muuseas ei sobinud sugugi alewiwolinik Oden ja alewinõunik prl. Treilman. Wiimane kurjustas, et Oden on joobnud ja wiinalõhna tuleb suust rohkem kui tarwis, teinepool ei jätnud ka palju wõlgu ja ütles asju, mis igakord hästi trükimustagi ei kannata. Keegi wahele ka ei läinud, läksid ise lahku.

Nõukogude Wene määras „pjatiletka“ maksu.

Kurnatud talupojad ei jõua enam riigimakse maksta.

Nõuk. Wene walitsus on sattunud oma rahanduspoliitikaga täiesti ummikusse. Otsitakse wähegi wõimalikke allikaid, kust saaks kiiremini raha wälja suruda. Kohasemaks „lüpsilehmaks“ kasutatakse jälle nii-kui-nii ära kurnatud talupoegi.

13. jaan. otsustas walitsus nõuda kodanikelt 1931. a. peale harilike maksude weel **erilist ühekordset maksu**. Arwesse wõttes põllumajanduse maksu suurust wõetakse 55 kuni 80 protsenti selleşt. See on keskmikelt; kulakutelt wõetakse aga üldiselt maksu 100 protsenti. Keskmikud peawad maksu wiimase osa tasuma 10. märtsiks, kuna kulakud peawad õiendama oma maksu juba 1. weebr. Sarnane ühekordne maks määrati ka linnades töölistele.

Saadud raha kawatsetakse paigutada „pjattletka“ läbiwiimiseks.

„Olen ma Stalin või ei ole?! Tänasest peale on aastas tuhat päeva — pjatiletka seeaastane osa täidetakse siis hiilgavalt.“

Inglased ootavad Eesti elektrofitseerimise kava.

Asuvad alles siis kava üksikasjalisele arutamisale, kui on käes optsioon.

Laupäewal teatas Briti konsul majandusministeeriumile, et Standart Industrial Trust on huwitatud Eesti elektrofitseerimise kawast. Trust tahab omale saada optsiooni (eellepingut), et asuda Eesti jõuallikate uurimisele. Firma on nõus läbi waatama kahe kuu jooksul Eesti elektrofitsk. skeemi.

Trust soowib optsiooni koostamist nii, et kui kokkuleppele ei peaks jõutama, siis optsioon lõpeb automaatselt.

Berliini naisüliõpilased Narvas.

Reisihimulised saksa preilid Narvast vaimustatud.

16. jaanuaril saabus Saksamaalt Narwa kaks Berliini ülikooli naisüliõpilast: Maria **Wiechmann** ja Frieda **Hogleider**, kes tutwuwad Narwa linna waatamiswäärsete kohtadega. Meie lehe kaastöölisel oli Saksa üliõpilastega juttuajamine. Naisrändurid tähendasid: „Meie tunneme taltsutamata huwi reisimise wastu. Sent oleme Lääne-Euroopas juba reisinud 2½ aastat. Narwast sõidame Tallinna, kust jatkame reisu Helsingi, sealt Rootsi ja siis Berlkini, kust edasi sõidame Aafrika. Aafrikas tahame lähemalt tundma õppida mustanahalisi. Eestis wiibime esimest korda. Eesti talwemaastik on meie peale sügawat mõju awaldanud.“

Rahvasteliidu nõukogu istungid algasid.

Tahetakse kutsuda osa wõtma Nõuk. Wenemaa ja Türgimaa esindajaid.

Genfist, 19. jaan. Esmaspäewal astus Genfis kokku rahwasteliidu nõukogu. Esimesel päewal oli arutusel wähema tähtsusega küsimused. Täna, teisipäewal, on istungjärgu tulipunkt. Arutusele tuleb Saksa - Poola tüliküsimus.

Laupäewasel Euroopa liidu uurimise komisjoni istungil tuli kõne alla Nõuk. Wene ja Türgimaa komisjoni töödest osa wõtma kutsumise küsimus.

Saksa esindaja wälisminister Curtius nõudis tungiwalt mõlema riigi nõupidamisele kutsumist. Norra ja Rumeenia esindajad soowitasid asja arutamise edasi lükkamist. Juugoslaawia wälisminister Marinkowitsch seletas, et selle küsimuse otsustamine kuulub täiskogu kompetentsi.

Prantsuse wälisminister Briandi arwamise järele ei ole komisjonil üldse õigust kutsuda tööst osa wõtma neid riike, kes ei ole rahwasteliidu liikmed. Pikkade wateluste järele waliti lõpuks komisjon, kes lahendab tolle küsimuse.

Tulewikupilt rahwasteliidu nõukogus.

Esmasp. alganud rahvasteliidu nõukogu istangjärgu tulipunktiks on Saksa valitsuse protestimärgukirjad, nagu oleks Poolas vähemusrahvuste kallal toime pandud terroriakt. Saksa valitsuse poolt esitatud materjal on terav süüdistus Poola vastu. Ka Poola on juba omalt poolt vastuseletused esitanud. Rahvasteliidu nõukogul tuleb ültelda oma otsustav sõna. Mõõduandvat osa vaidlustel etendavad Poola välisminister Zaleski (paremalt pahemale), rahvasteliidu nõukogu 62. istangjärgu juht Inglise välisminister Henderson ja Saksa välisminister dr. Curtius.

Südaöine vargus-katse Jaanilinnas.

Majaperemees kuulis, kui vargad murdsid aknaluuke. Varastel läks korda põgeneda.

Öösl wastu 16. jaan. umbes kella 1 paigu tahtsid wargad tungida Jaanilinnas Jaani tänawal elutsewasse **Duna** elumajja. Wargad olid juba maha kiskunud plankaia ja tahtsid parajasti maja aknaluukide kõwaduse proowima hakata, kui majaperemees Oun kahtlast krabinat õuelt kuulis ja wälja waatama ruttas. Südaöine „külaline“ nägi inimest ja põgenes. Oun nägi ainult üht sissetungijat. Kas tal oli ka abilisi, see pole teada.

Oun läks otsekohe sündmusest teatama politseile. Jaoskonnas seati kokku protokoll ja sündmuse kohta alustati juurdlust.

SOOMES VALIMISED LÕPPENUD.

Stahlbergil lootusi saada presidendiks.

Helsingist teatatakse: Soome walijameeste walimine on juba lõppenud. 52 walimisringkonna lõpulikud andmed selguwad täna, ainult mõnes ringkonnas on loetud hääled, kus esikohal on **Stahlbergi** erakond.

Üldse on loetud 147 736 häält üle riigi, neist rõhuw enamus — 41 809 häält — langeb sotsiaaldemokraatidele, järgnewad koonduserakond ja edumeelsed. Seniseid andmed on linnadest. Kahtlemata muutub wahekord maa walimaste tulemustega, kus juure wõib saada rohkesti hääli maaliit.

Eesti kiviõli saadusi SSSR'i.

15. jaanuaril saadeti Narwa jaama laudu esimene saadetis Eesti põlewkiwi produkte Nõuk. Wenemaale. Kuuldawasti olla wenelased meie kiwiõli saaduseid esialgu tellinud proowiks.

Pärnus tabati 60 pd. salakaupa.

Pärnust teatatakse. Kriminaalpolitsei tabas suurema saadetise salakaupa. Arimees Bormeistri juurest saadi kätte Läti jalanõusid 60 puuda raskuses. Salakaup toodi Pärnu Wiljandist.

Kana munes aastas 300 muna.

Saaremaal Koguli walla talu peremehe M. Anti kana munes 1930 a. kestel 300 muna, mis on omamoodi rekord.

Hobune jooksis metsa.

10. jaan. tõmbas Jõhwi wallamaja est Kiikla haridusseltsi sekretäri E. P. hobune lahti ja jooksis metsa. Hobune on praegu leidmata. Hobuse hinnaline wäärtus on 300 krooni.

Uus wägedewähenduse konwerents tulemas.

Nõuk. Wene esindajad Euroopa riikides tegid Nõuk. walitsuse nimel teatawaks, et Nõuk. Wene soowib teiste riikide abi ja nõusolekut wägedewähendamise konwerentsi kokkukutsumisel.

Eesti-Leedu kaubalepingule kirjutati alla.

Kolmapäewal kirjutati alla Kaunases Eesti-Leedu ajutisele majanduslikule kokkuleppele, milles on ette nähtud wastastikune enamsoodustused üksikute kaupade pealt.

Uus advokaat Jõhvi.

Jõhwi asus elama adw. Aksel **Kirsenberg**, ta on töötanud 3 aastat riigikohtu sekretärina.

Wene juhkur Narwa.

15. jaanuaril toodi Nõuk. Wenemaalt Narwa jaama kaudu Eestisse kaks tsisterni SSSR'i petroleumi ja üks wagun suhkrut.

30 wagunit soola Eestisse.

Nõuk. Wenemaalt on Narwa jaama kaudu Eestisse tulnud paari wiimase päewa jooksul 30 wagunit soola. Igas wagunis on 16½ tuhat kilogrammi. SSSR'i soola on täis SS SR'i Narwa kaubaladu ja eralaod.

Okeanilendurid hukkusid.

New-York: Ameerika okeanilendurite proua **Horti** ja leitnant **MacLareni** otsimine ei ole annud tagajärgi, mõlemad arwatakse olewat hukkunud.

Supikont pidi tapma naise.

Liisa **Strauss** läks 14. jkp. lõunasöögi ajal hingekurku kont. Juuresolijate kaasabil kõrwaldati kont, mis oli matnud naisel juba hinge kinni.

L. Strauss elab 5. Kadastiku tänaw nr. 28. Ta on abielus.

Linna muuseum üle antud.

Linna muuseumi üleandmine uuele juhatajale lõppes neljapäewal, mille kohta seati kokku wastaw akt. Üleandmine kestis 1½ kuud.

Narwas 2 kõrtsi wähem.

Narwa Wene klubi restoraan lõpetas oma tegewuse. Samuti wõõrastemaja „Tsentral“ kinni. Seega on nüüd Narwas juba 2 kõrtsi wähem.

192

Sawinskyl oli sääraseidki silmapilke, mil ta jõud sai otsa, mil ta jäi alla pimeduse wõimudele. Ka nüüd tabas teda niisugune kriis.

Wisiit, mille ta tegi Semjonowile, oli palju kaasa aidanud selleks, et teda säärasesse wiletsasse seisukorda wiia. Ta oli tulnud, et Sawinskyga selle läbirääkimiste asjas wana Lamshofiga kõnelda, kuid mõistis kõneluse kestel, kui oli juttu wasturewolutsioonilisest armeest Doni ääres, üsna ootamatult Spaßki nime mainida ja sõna-sõnalt ütelda:

„Meie teame, et tal siin on abilisi.“

Ta oli muuseas kohe juttu teinud muust, kuid hoop oli läinud märki.

Smolnõi käskijad ei heitnud nalja! Peter-Pauli kindluse wallad, Kroonlinna kalmud ja isegi prefektuuri õuepealne Gorohhowajal wõisid sellest jutustada. Esmakordselt pika aja tagant oli jälle energilisi mehi walitsuse eesotsas. Kas suudawad Doni meheđ, need tülitsewad kindralid, üldse jagu saada neist? Sawinsky käesolewa silmapilgu meeleolus ei omanud enam lootuse kübetki. „Jah,“ mõtles ta, „aga eks niisugusel juhtumil ma ole pöörane, kui panen oma wabaduse ja wõib-olla isegi elu kaalule asja eest, mis kindlasti on õigustatud, kuid mille ebaõnnestumises ma niisama wähe kahtlen, kui et wiibin selles toas. — Et end ohwerdatakse, kui usutakse edusse, sellest wõib saada aru, aga kui ollakse kindel, et asi läheb luhta — siis sellega wõiwad tulla toime ainult hullud, müstikud, unistajad! Olen's ma mõni unistaja wõi müstik? Ma olen ärimees; miks ma läksin sellesse seiklusesse? Õigupoolest, et tahan tõde tunnistada, ainult seepärast, et Spaßki on kena

189

wad... Noh, waadake, juba on parem... Ütelge mulle ometi, mis teid nii rõhub... Ei, enam ei tohi nutta, ma ei suuda seda pealt waadata. Tõsijutt, kui teie ei lakka nutmast, minagi hakkan weel wiimati töinama. . . Ja mõtelge, mismoodi meie siis wälja näeme. . .“

Tal jatkus weel niipalju jõudu, et wabastas neiu oma käte wahelt ja lasi teda tugitooli langeda.

Kõrwaltoas sosistasid kõlata hääled edasi kiiresti woolawa mäestiku-ojana.

Lydia kuiwatas pisarad silmist ja rahunes. Warsti ta suutis jälle kõnelda.

„Teie olete nii hea, Nikolaus Wladimirowitsch... Pean jälle teilt andestust paluma... Ma ei tea isegi, miks ma wiimastel päewadel nii piiritult närwilisen... Ärge arwake minust waid, et olen paljalt wäike laps. Palju üle olen mõtelnud... See, usun, mind nii wäsitaski, aga nüüd ta on möödas ja ma loodan, et ma ealeski enam nii naeruwäärselt ei pea end ülewal nagu täna.“

„Jah-jah, meie kõik oleme haiged. Waadake, Lydia Sergejewna, see on aja süü... Aga unustame, mis on juhtunud, ja kui olete küllaldaselt rahunenud, wõiksite mulle küll oma mure põhjuse usaldada.“

Neiu mõtles wiiwu järele.

„Ma usun, et olulise wõin teile ütelda... Ma ei tea, kust see mulle nii äkki pähe tuli, kuid mul on säärane hirmus tundmus, et olen ihuüksi; ilmas.“

Sawinsky tahtis nagu wastata, kuid Lydia jõudis tast ette.

„Teie tahate tähendada, et mul on wanemad. Aga, Nikolaus Wladimirowitsch, eks minu wanemail

Saabus välismaalt

suurim valik häid ja odavaid hambaharje, Prantsuse näo kreeme, brilliantine, huulte, kulmu ja ripsme värve

A. Savi

Roßu- ja värvikauplus
Joala tän. 12.

Üpris odavalt kloori, pesusoodat, seebikivi ja seebihelbeid. :-: Kodumaa saadustest kõiksugu seepe. :-: Saadaval igasugused naha ning külma ja sooja veega värvimiseks riidevärvid.

Fa. J. GRUNS

Joala tn. 20 („Võitleja“ vastas)

Suur Inventuur — odav väljamüük

alates 15. jaanuarist

Hinnaalandus 20-50%

Igasugust pudukaupa, karusnahku ja koetud asju.
Mitte harilik juhus ostmiseks.

MOE- JA PUDUKAUPLUS

T. LAOS

soovitab DAAMIDELE käesolevaks hooajaks suures valikus valitud ja samet **kübaraid** viimased moeuudised. Samuti igasugu **pudukaupa.**

Joala t. 13. — Joala t. 13.

Hinnad võistlematud.

Küll on kena kelguga...

Spordikelke ja suuske

ELEKTRI, RAADIO JA SPORDIÄRI

V. Must

Peetri plats. — **Peetri plats.**

Tähelepanu!!

Uus tee- ja söögimaja

BALTI tn. 4

(Kreutzeri majas)

Saadaval maitserikkad hommiku, lõuna ja õhtusöögid, peale selle igal ajal külmad suupisted.

Hinnad odavad. **Külastades veendute.**

Loengud K. S. „Võitlejas.

Kolmapäeval, 21. jaanuaril, kell 7 õhtul.
Valguspildid. Teemil:

„Tsivilisatsioon ja evangeelium“

Pühapäeval, 25. jaanuaril, kell 11 enne lõunat.
Valguspildid. Teemil:

„Harmageddon“

Rahvasteliit, valmistused sõjale, viimane raaside võitlus Harmageddonis, ja mis siis. . .? Osavõtmine vaba. Laululehed. Kõik on kutsutud! ref. A. Aug.

TAPA **VORSTID** JÕHVIS

AINUESITUS **O.-ü. „ALKO“**

viinad, napsid ja liköörid.

Müük suurel ja väiksel arvul

EMAIL ja PORTSELAAN NÕUD

Kõik üksikud lambi osad ja lambid.

KAUBAMAJA 11. **A. LINNO** Jõhvis

ALUTAGUSE ÕPETAJATE ÜHINGU RAAMATUKAUPLUS JÕHVIS.

Hooaja sporditarbeid

Soome kelke, suuske.

Suurem saadetis kohale jõudnud.

Shotti Matfull ja Matties

HEERINGAID

esimesed Trade margid

Saadaval tervetes, pooltes, ja veerand tünnides.

Hinnad võistlematud Hinnad võistlematud

A. ANNIK & Ko.

Peetri pl. 15/17. telef. 95.

Sealsamas Shelli esitus petrooleum, bensiin, määrdeõlid

Alutaguse õpetajate Ühingu

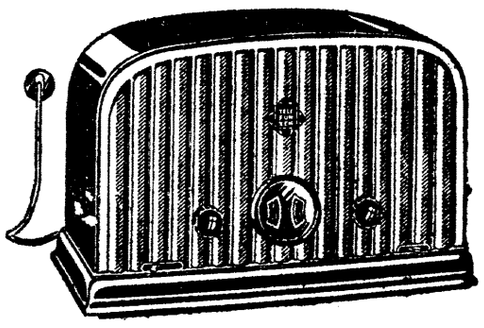
raamatukauplus Jõhvis.

Tapeete ja kanselei tarbeid kogale jõudnud.
Palume austatud ostjaid meie hindadega tutvuneda

Aparaat mida ootasite

on

TELEFUNKEN 33 W

Hind: Kr. 175.

3 lambiline võrk-kaugevastuvõtja

Helitugevuses, häälestamiseteravuses ning kõlastuses ületamatu

Aparaat mida peate kuulama!

Laske veel täna seda aparaati ostusunduseta endale demonstreerida

TELEFUNKEN-ILMAMARK!

Saadaval kõiki viimaseid uudiseid

K. NOORMÄGI

RAADIO- FOTO- ELEKTRIÄRI.

Joala tän. 15. Narva.

Narva Majaomanikkude Pank

Narva Peetri pl. 2, tel. 268. — Narva Peetri pl. 2, tel. 268.

Narva Majaomanikkude Pank on kindel raha hoiukoht, sest panga tegevuse eest vastutavad panga liikmed— Narva majaomanikud oma kinnisvaradega.

Annab laenusid
majade, kaupade ja vekslite kindlustusel.

Võtab raha hoiule
ajakohaste protsentidega ja toimetab kõiki muid panga operatsioone.

„Alutaguse Elu“
tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, agentuurid ja tellimiste vastuvõtjad küladees ja asundustes.

Soldinos
võtavad „PÕHJA EESTI“ tellimisi ja kuulutusi vastu
Hrd: Tõlts, Mullas, Veltbach

Tarakusel
võtab „PÕHJA EESTI“ ja „ALUTAGUSE ELU“ tellimisi vastu
hra Aug. Vaher.

ole elu juba seljataga. Minu elu aga seisab veel ees, ja ma ei näe päris selgesti mis ta toob, ei näe muud kui ainult suurt ükskindust ja siis troostita, paljast rühjust... See mõte on hirmus“

Lydia jäi vait ja ka Sawinsky ei lausunud tükil ajal sõna.

— Mis ta suutiski sellele igatsevalt tuksuvale, noorele tütarlapse südamele olla? Tema, kes oli vana ega olnud enam vaba? Miski ta ei suutnud talle anda, ja tundmine, et ta on võimetu Lydia valu vaigistamises, rõhus teda.

„Kallis väikesekene,“ sõnas ta viimaks. „Teie olete veel nii noor. Kes kannatab, see kaua elab, öeldakse. Küllap kõik jälle muutub teiseks. Et praeguseks raskest ajast üle jõuda, selleks olen siin. Teie teate, et olen teie sõber, et võite minu peale loota. See pole palju, kindlasti mitte, aga siiski...“

Lydia katkestas vilkalt Sawinsky mõttelonga.

„Kõike seda tean. Ma tean, et olen teile tõepoolest kallis. — Aga eks teilgi ole elu juba seljataga, teil on naine ja lapsed...“

Ta näis jällegi kaotavat rahu. Sawinsky, lõpmata nukker, ei leidnud vastust...

*

Kui ta mõne aja pärast jälle Lydiat nägi, näis see unustanud olevat liigutava vahejuhtumise, mis neid üksteisele nii oli lähendanud. Ainult tõsidust paistis kogu tema olemusest, midagi teadlikku, otsekui ta oleks teinud mingi otsuse, mis talle näitas kätte kindla sihi.

Mõningaid päevi nad ei näinud üksteist. Ühel hommikul — õhtul enne seda nad ei olnud kohanud

— hellitas Lydia talle. Esialgu Sawinskyl oli tegemist, et teda häälest ära tunda. Kõla ja väljendus oli kuidagi üsna võõras. Ta ütles seda Lydiale ja päris, milleşt see on tingitud. Lydia ei vastanud midagi selle peale, aga siis, juba vabamas toonis, ta ütles, et tal ei ole aega õhtupoolikul kokkusaamiseks temaga, kui ta õhtuks aga jääb koju, siis ta helistab talle seitsme paigu, et pisut lobiseda.

„Ma söön kobus ükfi õhtust ja ootan, mil helistate. Mis ma aga kogu päewa pean tegema — teid nägemata?

„Ah mis, küll homme näeme, Nikolaus Wladimirowitsch. Ja täna õhtul ajame jutt maha igal juhtumisel. Mul on teile miski ütelda.“

Hääl oli jälle tõsise tooni võtnud. Sawinsky tahtis kõneluşt jatkata, kuid juba Lydia oli annud ärakella.

*

Sawinsky tuli enne kella kuut koju.

Ta oli wäsinud ja kurb. Ta laskis omale teed tuua, heitis tiiwanile pikali ja andus liikumatult oma mõtetele. Need wiisid teda teise maailma, milles õhk oli raske ja läks weel raskemaks; seletamatu hirmutunne oli see, mis rõhus; ta lasus nagu kehaline walu rinnus, ei olnud pääsu tundmatu eest, mis igast küljest tungis peale — tuhat korda nii oli halwem, kui tõelise hädaohuga, olgu kui suur ta ka ei oleks, film silma wastu seista. Mõte möödapääsmatust saatusest, mis süngelt tema ja kogu Wenemaa kohal seisis sai täna Sawinsky üle wõimust. Oli niisugune pitnaw tundmus, et katastroofi tund jõuab järjest lähemale.

Kasulik,

„Põhja Eestis“ on kuulutamine

sest

1) Meie lehte läheb üle Virumaa. 2) Kuulutused lähevad tasuta üle Jõhvi ajalehte „Alutaguse Elusse“. 3) Trükitehniliselt on „Põhja Eesti“ kuulutused üle kõigist teistest lehtedest.

Kuulutusi võetakse vastu iga päev kella 8—18. Ilmuva lehe numbrisse kuni kella 12 eelpäeval.

ADVOKAAT

Aksel

Kirsenberg

Jõhvis, Narva tän. Nr. 7.

Rahukohtu kõrval.

Ükski, kel elusaatus tähtis, ärgu jäägu uuel aastal tulemats kuulsa

hiromandi

m-me Le Normande

juure. Ennustan täpselt tulevikku ja ütlen minevikku.

Väike-Aguli t. 11—3.

Raamatuköitmine

Jõhvis.

Köidetakse: raamatukogudele, ametasutusile „Riigi Teataja'id“ igasuguseid ajakirju, noote ajalehis ilmunud jutte j. n.e,

Jõhvis, Kaubamajas Nr. 7 ehk Narva mnt. Nr. 13.

A. PRIBITKIN.

ELAME NÜÜD

Rüütli tän. 18.
(Luschinger'i majas)

Dr. W. Kärt ja E. Ekimof-Kärt

Dr. V. Kärk

Eriala: sise-, kopsu- ja südamehaigused.

Haigete vastuvõtt äripäevadel 12—1 ja 5—7
Rüütli tän. 18 (Luchsingeri m.)

Hambaarst

E. EKIMOF-KÄRK

Haigete vastuvõtt äripäevadel kella

10—1 ja 4—7.

Rüütli tän. 18.
(Luchsingeri' majas).

Kulgu sadamas

müüb „PÕHJA EESTI“ üksiknumbreid
hra **Männimägi kauplus.**

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-Ü. „Põhja Eesti“.
M. Minis'e trükk, Narvas, Rahu tän. 15.